(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON YHTEINEN KANTA 2003/805/YUTP

17 päivältä marraskuuta 2003,

joukkotuhoaseiden ja maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen estämistä koskevien monenvälisten sopimusten saattamisesta maailmanlaajuisiksi ja niiden vahvistamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 15 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto totesi Thessalonikissa, että joukkotuhoaseiden ja maaliinsaattamisjärjestelmien leviäminen on kasvava uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle; se vaara, että terroristit hankkivat kemiallisia, biologisia, säteily- tai ydinmateriaaleja tuo tähän uhkaan uuden ulottuvuuden. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto päätti, että Euroopan unionin yhteisissä ponnistuksissa keskitytään muun muassa edistämään tärkeimpien aseriisunta- ja asesulkusopimusten ja -järjestelyjen maailmanlaajuista ratifiointia ja niihin liittymistä sekä tarvittaessa lujittamaan niitä.

(2) Toimintasuunnitelmassaan joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen Euroopan unionin strategian perusperiaatteiden täytäntöönpanemiseksi Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot sitoutuvat edistämään poliittisella tasolla maailmanlaajuista liittymistä joukkotuhoaseita ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmiä koskeviin asiakirjoihin.

(3) Tämän politiikan uudelleen esille tuominen voi toimia mittapuuna neuvoteltaessa Euroopan unionin kannoista kansainvälisillä foorumeilla, ja se on siksi syytä ilmaista neuvoston yhteisen kannan muodossa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN YHTEISEN KANNAN:

1 artikla

Tämän yhteisen kannan tavoitteena on:

a) edistää seuraavien monenvälisten sopimusten maailmanlaajuista ratifiointia ja niihin liittymistä sekä tarvittaessa niiden määräysten tehostamista, niiden noudattamisen varmistaminen mukaan lukien:

i) Ydinsulkusopimus ja ydinmateriaalien valvontasopimukset (NPT)

ii) Kansainvälisen atomienergiajärjestön lisäpöytäkirjat (IAEA-lisäpöytäkirjat)

iii) Kemiallisten aseiden kieltosopimus

iv) Biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimus

v) Ballististen ohjusten leviämisen estävä Haagin käytännesäännöstö;

b) tukea täydellisen ydinkoekieltosopimuksen pikaista voimaantuloa.

Mainitut keskeiset välineet muodostavat perustan kansainvälisen yhteisön aseriisuntaa ja asesulkua koskeville pyrkimyksille, jotka lisäävät kansainvälistä luottamusta, vakautta ja rauhaa ja joihin kuuluu myös terrorismin torjunta.

2 artikla

Pyrkiessään 1 artiklassa mainittuihin tavoitteisiin Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot kiinnittävät erityistä huomiota siihen, että monenvälisen sopimusjärjestelmän noudattamista on tehostettava:

— edistämällä sopimusten rikkomisen paljastamista, ja

— tehostamalla tällä sopimusjärjestelmällä asetettujen velvoitteiden täyttämistä.

Tätä varten kiinnitetään erityistä huomiota nykyisten todentamisjärjestelmien mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen ja tarvittaessa uusien todentamisvälineiden perustamiseen sekä Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston, jolla on ensisijainen vastuu kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä, aseman vahvistamiseen.

3 artikla

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot keskittävät diplomaattisen toimintansa 1 ja 2 artiklassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen käyttämällä jäljempänä esitettyjä keinoja.

4 artikla

Ydinsulkusopimus (NPT) on sen VI artiklan mukaisesti maailmanlaajuisen ydinsulkujärjestelmän kulmakivi ja keskeinen perusta ydinaseriisunnan toteuttamiselle. On erittäin tärkeää, että kaikki valtiot liittyvät ydinsulkusopimukseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Euroopan unioni:

— kehottaa kaikkia niitä valtioita, jotka eivät vielä ole ydinsulkusopimuksen osapuolia, liittymään siihen ehdoitta ydinaseettomina valtioina sekä noudattamaan kaikissa ydinlaitoksissaan ja ydinalan toimissaan Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) ydinmateriaalivalvontajärjestelmän määräyksiä,

— kehottaa voimakkaasti niitä valtioita, jotka eivät vielä ole tehneet IAEA:n kanssa sopimusta ydinmateriaalivalvonnasta, täyttämään velvollisuutensa ydinsulkusopimuksen III artiklan mukaisesti ja tekemään tällaiset sopimukset ensi tilassa,

— edistää ydinsulkusopimuksen kaikkia tavoitteita,

— tukee ydinsulkusopimuksen vuoden 2000 tarkistuskonferenssin päätösasiakirjaa ja kyseisen sopimuksen vuoden 1995 tarkistus- ja jatkamiskonferenssin päätöksiä ja päätöslauselmia,

— edistää turvatakeiden tarkastelun jatkamista,

— edistää toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että siviilitarkoituksia palvelevien ydinohjelmien mahdollinen väärinkäyttö sotilastarkoituksiin estetään tehokkaasti.

5 artikla

Euroopan unioni katsoo, että IAEA-lisäpöytäkirjat ovat kiinteä osa IAEA:n valvontajärjestelmää. Lisäpöytäkirjat tukevat ydinsulkusopimusta siten, että ne tehostavat sen noudattamista ja helpottavat sen rikkomisten paljastamista. Edistääkseen lisäpöytäkirjojen maailmanlaajuista hyväksymistä ja täytäntöönpanoa Euroopan unioni:

— kehottaa voimakkaasti Euroopan unionin jäsenvaltioita ja liittyviä valtioita ratifioimaan lisäpöytäkirjat viipymättä vuoden 2003 loppuun mennessä,

— kehottaa voimakkaasti muita alueellisia järjestöjä tekemään samoin,

— pyrkii siihen, että lisäpöytäkirjoista ja ydinmateriaalien valvontasopimuksista tulisi IAEA:n todentamisjärjestelmän standardi ja että lisäpöytäkirjoihin liityttäisiin maailmanlaajuisesti,

— rohkaisee merkittävän poliittisen ja taloudellisen tuen antamista IAEA:lle.

6 artikla

Kemiallisten aseiden kieltosopimus on ainutlaatuinen aseriisunnan ja asesulun väline, jonka yhtenäisyys ja tiukka soveltaminen on taattava kaikilta osin. Tämän yleissopimuksen tehokas valtiokohtainen täytäntöönpano on sen toimivuuden edellytys. Yleissopimuksen lujittamiseksi Euroopan unioni:

— rohkaisee maita, jotka eivät ole vielä liittyneet yleissopimukseen tai ratifioineet sitä, tekemään sen viipymättä,

— rohkaisee kaikkia maita, jotka ovat yleissopimuksen osapuolia, toteuttamaan viipymättä tarpeelliset kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet, myös rikoslainsäädännön osalta. Näiden toimenpiteiden on ilmennettävä yleissopimuksen määräysten laaja-alaisuutta,

— kehottaa voimakkaasti näitä valtioita varmistamaan, että ne täyttävät velvoitteensa hävittää kemialliset aseet sekä hävittää tai muuntaa kemiallisten aseiden tuotantolaitokset yleissopimuksessa asetetuissa määräajoissa,

— pyrkii siihen, että kemiallisia aseita koskevat kiellot julistetaan kansainvälisen oikeuden yleismaailmallisesti sitoviksi määräyksiksi.

7 artikla

Biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimus (BTWC) on perusta pyrkimyksille estää biologisten aineiden tai toksiinien käyttäminen aseina. Euroopan unioni tukee edelleen biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimuksen mukaista tarkastusperiaatetta.

Biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimuksen vahvistamiseksi Euroopan unioni:

— pyrkii erityisesti saamaan valtiot, jotka eivät vielä ole liittyneet tähän yleissopimukseen tai ratifioineet sitä, tekemään sen viipymättä,

— pyrkii löytämään tehokkaat mekanismit, joilla biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimuksen noudattamista tehostetaan ja todennetaan,

— pyrkii varmistamaan, että vuosina 2003—2005 pidettävissä vuosittaisissa kokouksissa saavutetaan käytännön tuloksia vuonna 2006 järjestettävän kuudennen tarkistuskonferenssin valmistelemiseksi,

— korostaa tarvittaessa kansallisten täytäntöönpanotoimien, rikoslainsäädäntö mukaan luettuna, sekä patogeenisten mikro-organismien ja toksiinien valvonnan tehostamista biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimuksen puitteissa,

— pyrkii siihen, että biologisia ja toksiiniaseita koskevat kiellot julistetaan kansainvälisen oikeuden yleismaailmallisesti sitoviksi määräyksiksi.

8 artikla

Ballististen ohjusten leviämisen estävä Haagin käytännesäännöstö on merkittävä väline joukkotuhoaseiden kuljetukseen pystyvien ballististen ohjusten lisääntyvän leviämisen estämiseksi. Säännöstö merkitsee perusperiaatteiden vahvistamista alalle, jolla niitä ei aiemmin ole ollut, ja se on ratkaiseva askel kohti mahdollista monenkeskistä järjestelmää ballististen ohjusten leviämisen ehkäisemiseksi. Euroopan unioni aikoo:

— saada mahdollisimman monet valtiot ja erityisesti ne, joilla on ballistisia ohjuksia koskevia voimavaroja, noudattamaan säännöstöä,

— toimia yhdessä muiden käytännesääntöjä noudattavien valtioiden kanssa käytännesääntöjen kehittämiseksi ja panemiseksi täytäntöön erityisesti niiden sisältämien luottamusta lisäävien toimenpiteiden osalta,

— edistää, sikäli kuin se on mahdollista ja aiheellista, tiiviimpien yhteyksien luomista käytännesääntöjen ja Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän välille.

9 artikla

Euroopan unioni edistää täydellisen ydinkoekieltosopimuksen pikaista voimaantuloa Euroopan unionin myötävaikuttamisesta täydellisen ydinkoekieltosopimuksen (CTBT) pikaisen voimaantulon edistämiseen hyväksytyn yhteisen kannan 1999/533/YUTP täytäntöönpanosta 21 päivänä heinäkuuta 2003 tehdyssä neuvoston päätöksessä 2003/567/YUTP ([1]) säädetyin tavoin.

10 artikla

Tätä yhteistä kantaa noudatetaan päivästä, jona se hyväksytään.

11 artikla

Tämä yhteinen kanta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 17 päivänä marraskuuta 2003.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

F. FRATTINI

([1]) EUVL L 192, 31.7.2003, s. 53.